

Prof.zw.dr hab.n.med.
Marian Sygit

Szczecin, dnia 13.09.2012 r.

Recenzja

**Rozprawy doktorskiej mgr Doroty Maliszewskiej, zatytułowanej:
„Znajomość i występowanie czynników ryzyka chorób układu krążenia wśród
młodzieży warszawskich szkół średnich”.**

Promotor rozprawy: prof.dr hab.n.med. Alfred Owoc.

Zajęcie się przez mgr D. Maliszewską problematyką chorób układu krążenia w rozprawie uważam za bardzo ważne, gdyż stanowią one ciągle główną przyczynę zgonów ludności w naszym kraju. Wg wszelkich prognoz sytuacja ta będzie trwać jeszcze przez kilkanaście co najmniej lat. Stąd też podejmowane są działania zmniejszające zagrożenia zdrowia i życia tymi chorobami: między innymi w Narodowym Programie Zdrowia, czy też proponowanych programach zdrowotnych i edukacyjnych. Alarmujące są informacje, że w przyszłości wielu młodych ludzi będzie cierpiało z powodu chorób serca i naczyń w związku z opisywanym w literaturze przedmiotu od wielu lat antyzdrowotnym stylem życia dzieci i młodzieży i nie najlepszej znajomości jego skutków zdrowotnych.

Charakterystyka ogólna rozprawy.

Maszynopis rozprawy liczy 209 stron tekstu. W strukturze rozprawy zawarto: część teoretyczną rozprawy na którą składa się wprowadzenie i dyskusja oraz część badawczo-opisową na którą składa się: materiał i metodyka badań oraz wyniki badań z wnioskami i piśmiennictwem.

Część teoretyczna rozprawy wprowadza w problematykę chorób układu krążenia, oparta została o przegląd wyników badań autorów polskich i obcych. Omówiono sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób układu krążenia w Polsce i na świecie, działania

profilaktyczne w zakresie chorób układu krążenia oraz szczególnie czynniki ryzyka chorób układu krążenia.

Dyskusję przeprowadzono zgodnie z przyjętymi zasadami.

Część badawczo-opisowa rozprawy obejmuje zaprezentowanie przyjętej metodyki badań oraz przedstawienie wyników badań, w których omówiono ogólną charakterystykę badań oraz bardzo szczegółowo styl życia badanych wskazując na występowanie wielu zachowań antyzdrowotnych. Poddano analizie wyniki dotyczące stanu wiedzy badanych na temat chorób naczyń i serca, z uwzględnieniem różnych zmiennych różnicujących. Ponadto dokonano analizy występowania czynników ryzyka chorób serca i naczyń wśród badanych. W części tej zawarto analizy statystyczne oraz opracowania graficzne wyników.

Wnioski w liczbie 9, i zestaw dobrze dobranych pozycji piśmiennictwa (168 pozycji) kończą rozprawę.

Ocena merytoryczna rozprawy.

Doktorantka w oparciu o przegląd literatury przedmiotu - trafnie dobranej uzasadniając podjęcie badań dot. znajomości i występowania czynników ryzyka chorób układu krążenia wśród młodzieży warszawskich szkół średnich – prezentuje sytuację w świetle wyników badań uzyskanych głównie w ramach realizacji Programu Polkard Media Junior, NATPOL PLUS, uznanych autorytetów w tej dziedzinie (prof. prof. Wojnarowską, prof. Drygasa czy prof. Naruszewicza i innych), podkreślając, że sytuacja ta jest alarmująca, gdyż w przyszłości wielu młodych ludzi będzie cierpiało z powodu chorób serca i naczyń, narasta też problem zaburzeń lipidowych, podwyższonego nadciśnienia tętniczego, nadwagi i otyłości, palenia tytoniu, preferowanie biernego odpoczynku (niska aktywność fizyczna), zła dieta, spożywanie alkoholu i stres. Opisana sytuacja rosnącego zagrożenia w populacji dzieci i młodzieży czynnikami ryzyka chorób układu sercowo-naczyniowego – była istotną przesłanką i pełnym uzasadnieniem do podjęcia badań nad poziomem wiedzy i występowania czynników ryzyka chorób układu krążenia – na podstawie badań przeprowadzonych w Warszawie. Stąd też wyznaczony cel główny pracy i cele szczegółowe są dobrze sformułowane, są jasne, logiczne i ważne. Przyjęte hipotezy badawcze wskazują na kierunek poszukiwania odpowiedzi na istotne pytania badawcze.

Metodyka badań dobrze opracowana, poprawna – pozwoliła doktorantce na osiągnięcie wytyczonych celów. Narzędzie badawcze dobrze opracowane, sprawdzone w badaniu pilotażowym – uwiarygodnia osiągnięte wyniki. Główny rozdział w rozprawie

stanowią wyniki badań, które zostały przedstawione w trzech odsłonach, jako ogólna charakterystyka badanych, styl życia badanych i ich znajomość czynników ryzyka ChUK oraz analiza występowania czynników ryzyka ChUK wśród badanej młodzieży. Rozdział ten został poprawnie opracowany, zastosowanie analiz statystycznych istotnie wzbogaciło opracowanie i wnioskowanie. Przedstawienie wyników w postaci graficznej wpłynęło istotnie na przejrzystość analiz, staranność i czytelność przedstawienia wyników. Rozdział ten oceniam szczególnie wysoko, świadczy on dobrze o dojrzałości badawczej i analitycznej Doktorantki. Przeprowadzona przez Autorkę – dyskusja – jest niezmiernie interesująca, poprawna. Doktorantka porównuje swoje wyniki badań z wynikami innych Autorów – w sposób niezwykle profesjonalny, dojrzały, merytoryczny.

Wnioski są udokumentowane wynikami badań, są dobrze sformułowane, logiczne, ważne zarówno z teoretycznego punktu widzenia, jak i społecznego. Przedstawiona rekomendacja ma bardzo ważne znaczenie praktyczne.

Reasumując:

1. Uwagi recenzenta: Doktorantka ...”materiał z metodyką badań” zamieściła w rozdziale III zatytułowanym „Uzasadnienie i cel pracy” – proponowałbym podnieść ten podrozdział do rangi rozdziału.
2. Ocena końcowa: Oceniam rozprawę doktorską mgr D. Maliszewskiej – pozytywnie: rozprawa spełnia wymagania stawiane rozprawom doktorskim, stąd też:
Wnoszę do Wysokiej Rady Instytutu Medycyny Wsi o dopuszczenie mgr D. Maliszewskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

prof. zw. dr hab. n.med. Marian Sygit